

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

02 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2021, declarat de avocatul Ilie Rabei, în numele inculpatului

Popescu Vitalie xxxx.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 20.12.2019 - 04.11.2020,
instanța de apel: 03.12.2020 - 23.03.2021,
instanța de recurs: 21.05.2021 - 02.06.2021.

Asupra recursului menționat, Colegiul Penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hâncești din 04 noiembrie 2020, Popescu Vitalie a fost condamnat în baza art. 27, 362 alin. (1) Cod penal la 1 an închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate i-a fost suspendată condiționat, pe un termen de probațiune de 1 an.

2. Instanța de fond a constatat că, inculpatul Popescu V., la 11.12.2019, aproximativ orele 00:10, având scopul de a pleca la muncă în România, sustrăgându-se de la controlul de frontieră, ascunzându-se după un camion, a atentat trecerea ilegală a frontierei de stat, prin punctul de trecere a frontierei Leușeni – 2, situat în r-nul Hâncești, astfel încălcând modul și ordinea de trecere a frontierei de stat, însă din cauze independente de voința făptuitorului, aceasta nu și-a produs efectul, fiind observat și reținut de către colaboratorii poliției de frontieră SPF Leușeni – 2 a Direcției Regionale Vest al IGPF.

Instanța a reținut că, inculpatul în ședința de judecată nu s-a prezentat și prin încheierea Judecătoriei Hâncești din 28.05.2020, a fost anunțat în căutare.

Totodată, în cadrul urmăririi penale inculpatul și-a recunoscut integral vina în comiterea infracțiunii imputate.

Astfel, în baza probelor administrate, acțiunile inculpatului urmează a fi

calificate în baza art. 27, 362 alin. (1) Cod penal, ca tentativa la trecerea ilegală a frontierei de stat a R. Moldova, sustrăgându-se de la controlul de frontieră.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, că inculpatul a comis o infracțiune ușoară, anterior nu a mai fost condamnat, fiind atras doar la răspundere contravențională de mai multe ori în anul 2014-2019, că circumstanțe agravante nu au fost stabilite, iar cea atenuantă fiind recunoașterea vinei, concluzionând că corectarea și reeducarea lui este posibilă, rațională și echitabilă fără izolare de societate, stabilindu-i-se o pedeapsă cu suspendarea condiționată a executării ei, conform art. 90 Cod penal.

3. Procurorul în Procuratura raionului Hâncești, Veaceslav Sturzu a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Popescu Vitalie să fie condamnat pe art. 27, 362 alin. (1) Cod penal la 1 an și 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Apelantul a invocat că, sentința este prea blândă din considerentul că instanța de fond nu a ținut cont de împrejurările în care a avut loc infracțiunea, iar pedeapsa aplicată inculpatului, nu va atinge scopul de reeducare a condamnatului, care știind cu certitudine că în privința sa se desfășoară urmărirea penală și cauza a fost remisă în instanța de judecată, nu s-a prezentat în fața instanței, fiind anunțat în căutare.

În atare circumstanțe, nu este clară situația privind modalitatea de executare a pedepsei cu suspendare, dacă inculpatul în genere se eschivează și nu este de găsit la locul de trai.

Astfel, instanța nu a dat apreciere obiectivă circumstanțelor menționate, nu a luat în considerație persoana celui vinovat, modalitatea de comitere a infracțiunii, comportamentul inculpatului.

Toate acestea determină necesitatea emiterii unei decizii de condamnare a inculpatului, cu executarea reală a pedepsei sub formă de închisoare. Or, prin aplicarea pedepsei cu executare reală urmează a fi restabilită echitatea socială și în special asigurarea executării pedepsei din partea inculpatului.

Potrivit materialelor cauzei penale, Popescu V. a fost anterior condamnat de 4 ori, ultima dată prin sentința Judecătorei Cantemir din 10.09.2015, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă de 8 luni închisoare cu amendă în mărime de 3000 lei, amenda nefiind achitată de inculpat.

Reieșind din prevederile art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și, respectiv, la rândul său, are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

Totodată, conform prevederilor art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestui cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei

aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

4. Potrivit deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2021, apelul a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Lui Popescu Vitalie, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 27, 362 alin. (1) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsă de 1 an închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, de la reținere,

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a statuat că, inculpatul nu s-a prezentat în fața instanței de judecată a instanței de fond, iar prin încheierea din 28.05.2020 a fost anunțat în căutare, fiind pornit dosarul de căutare nr. 2020200183.

Astfel, în instanța de apel, cauza la fel a fost examinată în lipsa inculpatului, dar în prezența apărătorului lui, Rabei Ilie, nefiind încălcat dreptul la un proces echitabil.

La pronunțarea sentinței, instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpatul a săvârșit infracțiunea imputată lui.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Ori, în afară de faptul că inculpatul la urmărirea penală și-a recunoscut vina pe deplin, aceasta a fost dovedită integral și de întreaga sistemă de probe, care sunt pertinente, concludente, utile și veridice și coroborează între ele.

În același timp, la numirea felului și măsurii de pedeapsă, instanța de fond nu a ținut cont de toate circumstanțe reale și personale, ca caracterul și gradul de pericol social și prejudiciabil al infracțiunii, că infracțiunea a fost săvârșită intenționat, conform prevederilor art. 16 Cod penal se referă la infracțiuni ușoare, de personalitatea infractorului.

Pedeapsa stabilită inculpatului, prin dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei stabilite pe un termen de 1 an, este prea blândă în coraport cu fapta încriminată și nu își va atinge scopul de corectare a condamnatului, precum și prevenirea de comitere din partea acestuia a unor infracțiuni similare, or prin aplicarea unei asemenea pedepse nu va duce la restabilirea echității sociale și corectarea inculpatului.

Echitatea presupune respectarea balanței dintre interesele infractorului adică stabilirea unei pedepse care să nu fie prea aspră, pe de o parte și interesele sociale sau individuale care au fost prejudiciate, pe de altă parte, adică pedeapsa justă poate contribui la diminuarea suferinței morale suportate de victime și societate, precum și a compensa dauna materială cauzată.

În această perspectivă, restabilirea echității sociale nu poate fi concepută fără a se ține cont de următoarele aspecte: stabilirea unei pedepse care să corespundă cu caracterul prejudiciabil al infracțiunii, cu circumstanțele atenuante și agravante, cu personalitatea infractorului; precum și neadmiterea cauzării de suferințe și înjosirea demnității persoanei condamnate.

În cadrul examinării cauzei, acuzarea a pledat ca în privința lui Popescu V., să fie aplicată o pedeapsă definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 1 an, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

Dar, instanța de fond a adoptat o soluție defectuoasă și neechitabilă pe marginea individualizării pedepsei.

Astfel, pe parcursul perioadei de examinare a cauzei penale, inculpatul s-a eschivat de la examinarea cauzei, fiind citat legal în ședința de judecată nu s-a prezentat, prin încheierea Judecătoriai Hâncești din 28 mai 2020 fiind anunțat în căutare, pe caz fiind inițiat dosar de căutare de către Inspectoratul de Poliție Hâncești nr. 2020200183 din 17.07.2020.

Mai mult, inculpatul anterior fiind condamnat de 4 ori - prin sentința Judecătoriai Botanica din 03.03.2017 în baza art. 186 alin. (2) lit. d), 90 Cod penal la 2 ani și 6 luni închisoare, cu suspendarea executării pedepsei pe un termen de probă de 1 an, prin sentința Judecătoriai Botanica din 02.10.2017 în baza art. 361 alin. (2) lit. c) Cod penal la amendă în mărime de 200 unități convenționale, prin sentința Judecătoriai Cahul din 10.10.2014 pe art. 362 alin. (1) Cod penal la amendă în mărime de 150 unități convenționale, ce constituie 3000 lei, prin sentința Judecătoriai Cantemir din 10.09.2015 pe art. 362 alin. (1), 85 Cod penal la 8 luni închisoare și amendă în mărime de 150 u.c., adică 3000 lei, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Astfel, este inoportună în cazul dat aplicarea pedepsei închisorii cu suspendarea executării ei pe o anumită perioadă or, condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei conform art. 90 Cod penal este un drept și o rezervă în atitudine a instanței și nu este ca o obligație și se aplică de instanța de judecată ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat.

Potrivit pct. 1 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 8 din 11.11.2013 cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale, prin criteriile de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele de care instanța de judecată este obligată să se conducă în procesul stabilirii pedepsei și la aplicarea ei persoanei vinovate de săvârșirea infracțiunii.

Individualizarea pedepsei constă în obligațiunea instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și a pedepsei penale. Pedepsa este echitabilă, când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

Prin urmare, o altă pedeapsă decât cea privativă de libertate reală nu-și va atinge scopul. Or, potrivit prevederilor art. 61 alin.(2) Cod penal, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

5. Avocatul Ilie Rabei a declarat recurs ordinar, solicitând casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței primei instanțe.

Recurentul a invocat că instanța de fond a acordat deplină eficiență prevederilor art. 6. 7. 61. 75. 76. 78. 90 Cod penal și a ținut cont că, infracțiunea săvârșită de inculpat face parte din categoria celor ușoare, că ultimul a recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate, sincer s-a căit de cele comise, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, întreține 2 copii minori, că lipsesc circumstanțele agravante.

Prin urmare, concluzia că scopul corectării și reeducării inculpatului poate fi realizat și prin aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal este una corectă.

În drept, recursul, este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală - hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul Penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Sub acest aspect, se reține că recursul ordinar este fondat pe temeiurile din art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expres neclar (*pct. 5. din decizie*).

Însă, în recursul respectiv, în pofida normelor de drept enunțate, nu este specificat, în raport cu relevanțele concrete conținute în partea descriptivă a hotărârii contestate, care ar fi erorile de drept și esența circumstanțelor că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expres neclar, fiind omisă în totalitate și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens (*pct. 5. din decizie*).

Circumstanțele enunțate denotă că recursul nu întrunește condițiile de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al apărării cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica, și să se expună, apoi, asupra unor temeiuri neargumentate legal de recurent.

Ori, conform prevederilor art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Totodată, potrivit art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta nu îndeplinește cerințele de conținut.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii atacate, inclusiv cele reproduse în pct. 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind pedeapsa aplicată inculpatului în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, conform căror la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În consecutivitatea enunțată, instanța de apel just a concluzionat că, în cazul care inculpatul a recunoscut vina la urmărirea penală și s-a căit, dar a fost anunțat în căutare, fiind condamnat anterior de 4 ori însă nu s-a corectat și a continuat comiterea faptelor infracționale, chiar și în prezența circumstanțelor atenuante invocate de recurent, aplicarea față de inculpat a prevederilor art. 90 Cod penal reprezenta o soluție de pedeapsă penală prea blândă, inechitabilă, inadecvată și disproporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, persoana inculpatului și a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării ultimului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane.

Astfel, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată ultimului în conformitate cu prevederile legale, corespunde principiului proporționalității și scopului de restabilire a echității sociale, corectare a inculpatului, precum și prevenirii de săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane (*pct. 4. din decizie*).

Pe lângă aceasta, se observă că recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat circumstanțele și probele cauzei, în latura pedepsei aplicate inculpatului.

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 101 alin. (2) și (3), 414 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa

convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în latura pedepsei în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul vizat au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 4. – 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că inculpatului s-au aplicat pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Ilie Rabei, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2021, în privința inculpatului Popescu Vitalie xxxx, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral la 25 iunie 2021.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun